

l. 1790. pritožil pri cesarju proti opustu arhidijakonstva, a ni nič opravil.

Kip sv. Katarine muč. v hrenoviški župni cerkvi.

Archidiaconus

„oculus et manus episcopi“ (oko in roka škofova), imel je po svoji časti in oblasti skrbeti za red v cerkvi. Zato je nadziral duhovnike v

svojem okraju in o njih ponašanju naznanjal patrijarhu ali škofu, razglašal in izpolnjeval ukaze višjega pastirja, vršil cerkvene obiskave in o njih poročal patrijarhu, oziroma škofu, razpisaval in pobiral razne davke ter je imel vsako leto cerkveni zbor v svojem sedišču.

O zborih, ki so bili za arhidijakonov, stanujočih v Celju, piše Marian v svoji knjigi „Geschichte der Klerisey“ l. 1784.: „Nadduhovniki v Celju imajo oblast, vsako leto v tednu pred binkoštni imeti redno cerkven zbor, h kateremu se povabijo in za gotovo pokličejo vsi župniki in beneficijati (kapelani izvzeti). Pod njegovim predsedovanjem se zberó vsi navzočni duhovniki v mestnožupni cerkvi (kjer je mrtvaški oder, „castrum doloris“, postavljen) ter premenjalno pevajo zadušnice za umrle člene iz avstrijske vladarske hiše, zatem za celjske grofe, kot oboje preblage ustanovnike in dobrotnike, na kar sledi mrtvaška maša in zahvalnica. Naposled je resnoben latinski nagovor za točno izvrševanje pastirsko-službenih dolžnostij k zborni skupščini; zatem se vrnejo po redu v mestno nadduhovniško župnišče, kjer se naznanijo novi ordinarijatski ukazi gledé dušeskrbja in cerkvenega reda itd. Ostalo, kar se vrši, je povsodi jednako.“¹⁾

Celjska župnija.

Kakor je nekdanja slavna rimska Cella bila pozneje le neznamenit kraj, še celó l. 1496. „oppidum“ — trg — nazvan, tako tudi cerkev Kristusova v srednjem veku dolgo ni našla tukaj baš znamenitega mesta.

Ako tudi je Celje morebiti od kdaj imelo lastnega duhovnega pastirja, in to že pred l. 1170., kakor misli Hicinger²⁾, samostalna pastirska postaja vendar-le ni še bilo. Marveč Celje je po zopetni izpreobrnitvi poganskih Slovencev spadalo iz početka k župniji žalski, in to menda do konca XII. stoletja.

Žalska župnija se je namreč v prvi dóbi raztegala od méj mozirske in šoštanjske župnije pa do meje župnije Svetega Jurija pod Rifnikom, ter je obsegala del Skornskega hriba, dolnjo Paško dolino, Dobrič z Goro Oljko in okolico Svetega Andreja, dolino ob levem pobočju Savinje od iztoka Pake do Celja, zatem še sedanje župnije Galicijo, Celje in Téharje. To je

¹⁾ Archd. Saunien 9.

²⁾ Domač Koledar 1864, 97.